

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.
1838
GILBARIȚIU ȘI SFINTII DE LUPTĂ PURTATE SUB CUTELE LUT
DE ATAȚIA URMAȘI ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDAȚIA ȘI
BRASOV SIBIU
B-dul REGELE FERDIN. 1513
Abonamentul anual lei 200. Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 66

7 Septembrie 1941

Anul 104

Ce ne povestește limba

de V. Branisce

Revenim iarăși la vechea chestiune. Stăruința cu care revenim la drepturile noastre asupra teritoriului pe care s'a format poporul român, adevărate încă odată câtă înțelepciune ascunde zicătoarea bătrânească: „Un nebun aruncă o piatră în fântână și o mie de înțelepți nu pot să o scoată”. A fost de ajuns să se arunce vorbe în vânt, o nouă nedreptate la răbojul celor trecute, să se întindă o încălțită mreajă de intrigi politice și iată-ne siliiți să ne ridicăm ca apărători ai unui proces istoric, pentru ca să ne revindicăm un bun al nostru de totdeauna. Am ajuns în paradoxala situație să demonstrăm un adevăr, limpede ca lumina zilei, numai pentru că u-nora le place să-l nesocotească. Dar ori cum l-am suci și l-am răsuci ajungem la aceleași concluzii.

Astăzi vom încerca să deslușim ce ne povestește limba, ce mărturie ne aduce ea despre „contestata” noastră epocă de formare. Și mărturiile limbii nu sunt de nesocotit. Pentru că în ea se oglindește întreg trecutul neamului. Zămislirea limbii coincide cu formarea poporului și nimic nu poate să-l influențeze, fără să lase urme în înfățișarea limbii. Ea ne păstrează urma tuturor popoarelor, cu care ne-am întâlnit în decursul timpului, ne reamintește, prin expresii pitorești, spațiul geografic pe care l-am ocupat, păstrează amintirea greutăților prin care am trecut — chiar atunci când nici un document scris nu le atestă — și înregistrează ca cel mai fin seismograf transformările psihice ale poporului.

Cercetând cuvintele, care ne înfățișează cele mai vechi fenomene lingvistice, transformările din latina vulgară în limba română, transformări ce au avut loc în epoca noastră de formare, ajungem la două concluzii:

1) Ele au avut loc pe un teritoriu extrem de întins.

2) Ele s'au încheiat înainte de pătrunderea elementului unguresc în limbă.

De aceea, elementul unguresc nu mai suferă aceste transformări, de aceea, elemente ungurești există numai în Nordul Dunării, unde a ajuns poporul maghiar în contact cu Românii. În schimb dialectele din Sudul Dunării au influențe balcanice, care lipsesc cu desăvârșire în limba noastră.

În înfățișarea limbii vedem: în fonologie o oarecare influență autohtonă în rostirea sunetelor; găsim structura limbii curat latină ca și vocabularul în-deletnicirilor zilnice; în lexic întâlnim o sumedenie de termeni paleo-slavi, rezultat al unor influențe politice și bisericești, apoi cuvinte de origine bizantină, bulgărească, sârbească, ungurească, cumană, turcească, polonă, ruteană, rusească, și în sfârșit termeni împrumutați în epoca modernă din limbile Apusului.

Unde și când au putut avea loc aceste influențe, dacă nu tocmai pe teritoriul unde ne găsim astăzi?

Dar de dragul justificării unei stăpâniri nedrepte, ce nu-i în stare să facă omul?

6 SEPTEMBRIE Zi de înnoire națională

de Dr. D. Chirculescu

Evenimentul din 6 Septembrie 1940 reprezintă, în primul rând, răspunsul întregii Românimi la cele petrecute cu șapte zile mai înainte.

E desolidarizarea unui popor întreg de nepriceperea, de greșelile, de apucăturile și mai ales de actele unui regim de operetă, pe care el nu l-a dorit, nu l-a chemat, nu l-a aprobat și nu l-a susținut niciodată, și care, deci, în nici un fel n'a avut căderea să vorbească în numele său.

La 6 Septembrie 1940, prin actul cu care a culminat isgonirea acestui regim, Românii au arătat cu prisosință, fără întârziere și fără șovăire, că ei nu înțeleg să-și însușească nici actele și nici obligațiunile luate în numele lui de aventurierii tuturor tocmelilor.

Ziua de 6 Septembrie nu este o sărbătoare. E o zi de trudă a sufletului românesc, o zi de răscruce națională între un trecut care i-a fost cu desăvârșire odios în toată desfășurarea lui, și un viitor, de care era îngăduit să se lege nădejdi de mai bine.

Personalitatea și trecutul ostașului, pe umerii căruia cădea răspunderea guvernării la 6 Septembrie 1940, alături de tânărul vlăs-

tar regesc, iubit de întreg neamul românesc, făceau temeiul justificat al nădejdelor noastre.

S'a rupt atunci un trecut și s'a întemeiat un viitor: s'a părăsit politica lipsită de demnitate a celor isgoniți, spre a se adopta o politică conformă cu cerințele cele mai vitale ale Neamului. Am rupt cu garanțiile aceluia care nu și-au respectat cuvântul, și ne-am apropiat, de popoarele pentru care nedreptățile și umilirile aduse lor și celorlalte popoare, de către oricine, constituiesc probleme pentru propria lor onoare națională.

Astăzi, după un an, când ostirile noastre redau gloriei românești străvechea strălucire alături de aliații noștri, răscumpărând în parte umilintele din trecutul an, gândul nostru se ridică cu căldură către Rege, pe care întreaga Românie il învâluie cu dragoste și înalte nădejdi, și către Mareșalul Antonescu care, în ziua istorică de 6 Septembrie 1940, a arătat că știe să dea corp și viață vie aspirațiilor Neamului spre o sănătoasă înnoire.

Colonizările

de I. Bozdog

În ultimul timp, și mai ales, de când glorioasa noastră armată a trecut Nistrul și continuă să stoarcă uimirea lumii întregi prin faptele ei de vitejie, o anumită presă, rămasă în mâinile Evreilor, într-o țară cu conducere complet iudaizată, e obsedată de ideea colonizării.

Înainte cu câteva luni încă stăruia să fie smulsă populația valahă din cele mai compacte ținuturi ale obârșiei sale și respirată în părțile mlaștinoase și nesănătoase ale Pustei, unde pe încetul să se pustiească.

Mai nou, coloane întregi din marile cotidiene subliniază cu litere grase, că peste 100.000 de Români transilvăneni au fost duși și colonizați în Basarabia și că alte sute de mii vor fi transferate în curând, lăsând să se înțeleagă pentru oricine vrea, că nu peste mult va fi colonizată și partea Transnistriană tot cu acest element. Într-o vreme nebănuită de apropiată, băstinașii pământului dac vor fi d.și în Aelcuz și atunci apoi... firește... atunci elementul dominant va rămânea fără discuție cel ce a descălecat acum un mileniu, care a încreștinat Europa, a domesticit-o pentru viața agricolă, i-a format creerul pentru gândire civilizată, i-a deschis calea artelor și științei, a învățat-o la respectul dreptății și legilor omenești și i-a împrumutat formula vieții constituționale și sistemul de apărare și luptă.

Și toate acestea, pentru ce? Pentru ca să abată atențiunea alor săi dela marile prefaceri, ce se apropie, să nu simtă și ei admirația lumii, în a cărei atențiune s'a situat neamul nostru prin suferințele nedrepte impuse ieri și prin vrednicia ostășească ce-l curăță astăzi de ele.

Care neamuri sunt capabile de a coloniza? Cele cu putere biologică puternică, cum sunt Slavii, care amenință cu cutropire întreaga Europă. Sunt Germanii și Italianii, pentru care teritoriul ce-l ocupă a devenit incapabil să-i hră-

— Continuare în pagina 3-a —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

P â n e

Ascult din pat o muzică divină:
Sunt pașii matinali de trecători
Ce la nceput se deapănă ușori,
Far'c-ar cânta o arie n surdină.

Pe urmă curg grăbiți, alergători,
Cu geamăt surd, cu ropot de lăvă,
Șuvoiu 'ntreg se 'ndreaptă spre uzină
Sunt pașii grei, umili, de muncitori.

Ca la un semn s'a potolit furtuna,
Par'c-ai fi tras de nevăzute frâne.
O țintă au toți pașii, numai una,

Și cei de azi, la fel cu cei de mâne,
Toți pașii mici și mari de totdeauna
O țintă au și ținta lor: O pâne,

Ecat. Pitiș

Doctorul Vasile Popp la Brașov

Ion Mușlea

Câți dintre cititorii acestui articol au cunoștință de uriașa personalitate a medicului, care pe vremea lui Gheorghe Lazăr, marele învățător al neamului, ar fi putut avea, dacă împrejurările nu i-ar fi fost potrivnice, un rol aproape tot atât de însemnat? Dar viața și opera Doctorului Vasile Popp e foarte puțin cunoscută până și de specialiștii care se ocupă cu istoria culturii românești.

S'a născut în satul Chimitelnic-Cipăieni (județul Turda), de pe Câmpia Adealului, la 1789. Tatăl său era preot. Și-a început studiile gimnaziale la Târgu-Mureș, continuându-le la Liceul piarist din Cluj. Tot acolo a absolvit colegiile filosofice și juridice, trecând apoi la Viena, unde rămase șase ani, luându-și

doctoratul în filosofie. În același timp, el urmează și medicina, în care e promovat doctor în anul 1817.

Vasile Popp — cunoscut și sub numele de Ladislaus Basilius Papp — a fost unul din cei mai învățați români ai epocii și cel dintâi doctor „al frumoaselor învățături a filosofiei” pe care l-a dat neamul nostru. Încă pe băncile liceului, prin anii 1808—10, el compune și publică mai multe „elogii” în latinește, închinat colegilor, profesorilor și sprijinitorilor săi. Teza sa de doctorat în medicină, scrisă în latinește și apărută la 1817 la Viena, se ocupă de obiceiurile de înmormântare ale Dacoromânilor și constituie o lucrare deosebit de prețioasă și originală pentru acele timpuri — nu numai la noi, ci chiar pen-

INSTANTANE**Noroc
sau nenoroc**

Negrii din Uganda cred că omul e înconjurat permanent de spirite bune și rele. Câtă vreme cele dintâi se străduiesc să-i îndulcească omului vieța, spiritele cele rele îi pun piedeci și pretutindeni caută să-i strice.

N'au negrii din Uganda dreptate?

Eu cred că fiecare dintre noi ne-aducem aminte de zile în care totul ne-a mers în plin. Zile în care pare că ți-ai aduce cineva norocul pe tavă, fără să miști tu un singur deget măcar. Altădată alergi până scoti limba după câte o fărâma de noroc; și norocul fuge de tine, fuge parcă-l gonește din urmă cineva. Și tot ce începi atunci iese pe dos. În casă spargi ba una, ba alta. În societate scapi cuvinte nesocotite, te încurci, vorbești aiurea. La lucru n'ai spor. Lumea întreagă o vezi ca prin niște ochelari negri; te simți bătrân la douăzeci de ani și fără rost în viață.

Nu vă întrebați niciodată cine le aranjează acestea? Eu tot acela sunt care am fost ieri, tot atât de cuminte, sau tot atât de prost. Am aceeași inimă bună sau rea, care am avut-o, de ce aș fi urșit deci să fiu ieri sărutat de soartă iar astăzi pălmit pe amândoi obraji?

Ghinionist. Ce-i un om ghinionist?

Negrii din Uganda ți-ar răspunde că-i unul dintre aceia, în jurul cărora își dau întâlnire cu drag spiritele răutăcioase, ori și numai șăgalnice, că să-l încurce și să petreacă, poate, pe socoteala lui. Ce știi, dacă bietele spirite nu și-or fi făcând, de fapt, jocul acesta cu noi în clipele de plictiseală ce'n lumea lor înseamnă vecinicii.

Pe un medic de l-ai întreba, ce înseamnă să ai ghinion, ți-ar răspunde, de sigur, că-i o stare nervoasă.

Ce înseamnă să ai noroc? Un neamț ar răspunde că-i pur și simplu o dovadă de prostie. (Der Dume hat Glück). Maeterlinck pune norocul în sarcina unui deosebit simț ce-l au anumți oameni. Un simț de prevedere, de care nu-și dau seama cei care îl posed. Aceasta îi conduce avertizându-i când în drum îi paște o primejdie, sau zorindu-le pasul spre vreun bine oarecare ce poate fi ajuns. E un simț care lucrează de după perdea. Il au într-o măsură mai mică sau mai mare mulți. Aceia ce nu-l au de loc, sunt predestinați, sârmanii, să se lovească în lume de toți pereții.

D-voastră ce credeți? Eu cred că negrii din Uganda.

Ecat. Pitiș

Spicuiți
din dicționarul greșelilor noastre de limbă

de Ax. Banciu

XIV
(Continuare)

Principiul călăuzitor în pivița acceptării sau respingerii cuvintelor puse în circulație de cei care se îndeletnicesc cu scrisul trebuie să ne fie: Nu ne vom face colportorii barbarismelor, oricare ar fi biletul de vizită cu care încearcă să-și facă intrarea în scrisul românesc. Vom primi, însă, după ce le vom fi tras pe calapod românesc, cuvintele străine — îndeosebi pe cele luate din limbile înrudite — dacă ele n'au echivalente în limba noastră, dacă prin introducerea lor se aduce un spor de claritate, de mai multă precizie¹⁾, dacă prezența lor o justifică măcar avantajul scurtimii²⁾ sau necesitatea de a putea varia o expresie³⁾. Căci o limbă căreia-i lipsesc resursele necesare varierii expresiei și, cu ea, a stilului, e o limbă lipsită de farmec.

Să nu uităm însă, că avem cuvinte care, dacă pot fi necesare în anumite cazuri, ele nu-și pot aroga dreptul de a

¹⁾ Oștil = dușmănos. Au început ostilitățile nu e, însă, tot una cu: au început dușmăniile. Ostilitățile au caracter militar, câtă vreme dușmăniile pot fi și de altă natură.

²⁾ Divorț = despărțire, despărțenie, dar nu între oricine, ci numai între căsătorii. Doi tovarăși de afaceri nu divorțează, ci se despart.

³⁾ Pansez = leg, dar numai când e vorba de-o rană, de un organ bolnav. În alte cazuri, legatul nu mai poate înlocui pansatul. Calul, d. p. nu-l pot „pansa” de gard, cum nici pe tâlhar nu-l pot „pansa” cobza.

Aceste cuvinte aduc precizări de care limba are nevoie. Prin urmare ele sunt bine-venite.

Tot așa, verbul aprind nu poate înlocui pretutindenea pe incendiez. Cum nici incendiul nu poate înlocui focul. Focul păstorilor sau focul din soară nu e incendiu. Și dacă pot incendia sau aprinde o pădure, un sat etc., nu pot incendia un chibrit sau o lampă. Acestea le aprind.

⁴⁾ Inevitabil e preferat expresiei: de neocolit, înlocuind printr'un cuvânt două cuvinte. La fel, ostentativ în fraza: „Poartă ostentativ colorile unui stat srain”, care, altfel, trebuia exprimat prin: cu intenția de-a bate la ochi. (Vezi exemple și în nr. trecut).

Leafă, salar, onorar, soldă, plată, simbrie sunt sinonime. Totuși, în afară de primele două, ele nu se pot substitui unul altuia. „Leafă (salar)” primesc funcționarii, „onorar” scriitorii, „soldă” ostașii, „plată” muncitorii, „simbrie” servitorii.

În lipsa sinonimelor spre a evita repetarea aceluiași expresii, se recurge adeseori la tropi. Așa, d. e., ca să nu spunem mereu: „Conducătorii (Dirigitorii) politici Statului” sau „Ministerul de Externe” (german, francez, român, american, sovietic etc.) spunem numele străzii sau al palatului în care-și au reședința: „Wilhelmstrasse”, „Quai d'Orsay”, „Palatul Sturza”, „Casa Albă”, „Kremlinul”. Altă dată se vorbește de „Burgul” sau „Baliplatzul” din Viena, „Poarta Otomană” etc.

⁵⁾ Am avut oștași azi avem și soldați, și militari. Oastea își împarte azi vechile-i drepturi cu armata, steagul cu drapelul și stindardul, jerfa cu sacrificiul, hotarul, granița cu frontiera, fruntariile țării, limpedele cu clarul, trecut în graiul popularului în adv. chiar și în adjectivul chioară din expresia „apă (zămă) chioară” prin etimologie pop. din forma chioară (expresie care n'are deci, de-a face cu accepțiunea a ljectivului chior, chioară), însemnând: apă zămă) limpede, goală, fără nimic în ea.

se substitui tuturor expresiilor sinonime găsite în limbă.

Așa, de pildă, între multele galicisme ce tind să se naturalizeze în limba noastră literară, e unul care, înfiat de condeie cu netăgăduit prestigiu în ziaristica noastră — cum era condeiel regretatului profesor Nae Ionescu — amenință viața mai multor cuvinte românești, unele vechi ca și neamul care le folosește.

E vorba „factice”.

Fiind o vorbă favorită a profesorului Nae Ionescu, nu e de mirare că în nici un alt ziar nu se întâlnește atât de des cum se întâlnea în ziarul său. O găsești la toți colaboratorii „Cuvântului”. E frecventă, însă, și în scrisul altora.

Cităm. Introduce în narațiune un element factice” (Cuv. 23 Fbr. 1930, p. 2, c. 1, foil.) Caracterul factice al evoluției lui D. T. din narațiune (Ibid. col. 2). Probleme factice (Id. 5 III 1930, p. 1, c. 4). Popularitate factice (Curentul 10 III 1930 p. 1, c. 7). Abondența prodigioasă a hârtiei monedă face absolut factice averea etc. (Cv. 19 IV 1930 p. 1, foil. c. 2). Lăsăm la o parte tot ce e factice și specios în această „categorisire” a membrilor Regentei. (Cv. 4 V 1930 p. 4, c. 3). Masele prețuia în Lon Chansy ceea ce era factice: arătarea gheboasă, din Notre Dame, omul cu o mie de fețe etc. (Cv. 28 VIII 1930 p. 1, c. 7). Mașinațiune factice (Cv. 12 VIII 1930, p. 4, c. 3). Pierderea iscată în lumea noastră politică a fost factice (Cv. 13 VIII 1930 p. 4, c. 3). Desnădejde factice (Cv. 16 XII 1930 p. 1, c. 2). O figură de boinv factice (T. Argezi „Poarta Neagră” p. 58). Un pesimism factice se zugrăvia pe figura lui... (Ibid. p. 91) etc. etc.

Cuvântul, de oricine ar fi folosit, păstrat în forma sa unică, inflexibilă (fie că e vorba de singular sau de plural, de genul masculin sau feminin) rămâne un nedorit intrus care, în forma dată, nu trebuie să prindă rădăcini la noi. Dar, în afară de forma rigidă, inadaptabilă, sub care se prezintă, el mai mult ne-ar sărăci decât ne-ar îmbogăți limba. Prin generalizarea lui s'ar pierde expresiile: artificial(ă), închipuit(ă), simulat(ă), imitat(ă), meșteșugit(ă), contrafăcut(ă), nefiresc, nefirească, fățarnic(ă), fățarnic(ă)... Iar de dragul lui nu putem renunța la atâtea expresii variate cu drept de cetățenie.

Primum cuvinte din limbi străine, dar nu oricum, oriunde, de oriunde și cu atât mai puțin de dragul unei nejustificate cramponări a cuiva de ele.

ROMÂNE!

Subscrie la

**Imprumutul
Reîntregirii
ROMÂNIEI**

Practica îi lăsa însă destul timp liber. El își scrie la Brașov lucrarea amintită mai sus („Despre apele minerale”), precum și cunoscuta prefață la „Psaltirea” lui Pralea, tipărită în anul 1827. Biserica din Șchei, cu minunatul ei trecut — „vechimea, bogăția și marii ei ctitori”, cum spune Popp însuși — era firesc să-i atragă atenția. El se ocupă de hrisoavele, cărțile și manuscrisele din bogata ei arhivă, le studiază amănunțit și le pune în ordine, adunându-le „din toate unghiulețele, de după lăzi și dulapuri și dela unii particulari”, cum mărturisește Barițiu. Pe baza lor, el compune în latinește o istorie a acestei biserici. Lucrarea a rămas în manuscris până în anul 1928, când a fost publicată de subsemnatul în anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj (volumul V*.)

Doctorul Popp a fost deci primul

* Cei pe care îi interesează, pot găsi în acel articol date amănunțite despre viața și opera lui Vasilie Popp.

**PREDICI ÎN
PUSTIU****Dedacțiuni științifice**

Cea mai nouă și verosimilă teorie despre căderea părului și stabilirea așa de timpurie a inesteticeii chelii este următoarea: În aerul ce-l inspirăm se găsește trichotoxina, o otravă ce atacă rădăcina părului. Din cauza vieții sedentare și a respirațiilor superficiale, care nu îngăduie o aerisire profundă a tuturor alveolelor pulmonare, aceste trichotoxine trec din aerul stagnat din plămâni în sânge și produc dezastrul: chelia. Este mult mai deasă la bărbați decât la femei această cădere a părului, din cauză că la bărbați tipul de respirație este abdominal și nu toraco-costal ca la femei, adică aerul pătrunde în plămâni mai mult prin jocul diafragmului, decât prin jocul toracelui și de aci periculos și mai mare la bărbați cu viața sedentară, ca aerul să stagneze în plămâni fără o suficientă aerisire.

Iată un indiciu pe care ni-l dă natura, că bărbatul are nevoie de mult mai multă mișcare, decât femeia. Într'o inspirație normală abia absorbim 500 cm. cubi de aer; într'o inspirație forțată, în sport, turism sau munca în liber absorbim 3000—4000 de cm. cubi de aer. Alt indiciu pe care ni-l dă natura pentru a ne obliga la multă mișcare în aer liber.

Să știe cititorii noi ai acestei Gazete vechi că toți marii medici moderni, ca Alexis Careil, Prof. Sergent dela Paris și Pende dela Genova ș. a., în scrieri recente, arată drumul greșit al medicinei clasice: Homocultura este mult în urma agriculturii, viticulturii și creșterii animalelor.

Fiecare medic își umple capul de toate boalele și diagnosticele lor, dar nu cunoaște condițiunile sănătății adevărate, n'a învățat, bunăoară, legile sănătății; învață numai patologicul și nu normalul. Munca cerebrală, repaosul, oboseala, igiena somnului, care ocupă o treime a vieții noastre, am învățat-o noi la facultate?

Imbrăcămintea, alimentația, distracția și optimul lor, — sportul, n'au constituit capitele demne de importanță lor pentru cunoașterea omului sănătos.

Vin, pe de altă parte, toți marii oameni de știință — la noi Marinescu, Paulescu, Djuvara și Minovici și cer reîntoarcerea omului la religia străbunilor noștri.

Sunt mai bine decât 30 de ani, de când eu am formulat în următoarele cuvinte cea mai scurtă rețetă de sănătate, întinerire și prelungire a vieții: Mișcarea multă în liber pentru corp și bunătatea pentru suflet.

Imi pare bine, că toate deducțiunile științifice, toți marii medici ai timpurilor noastre vin să confirme ceea ce am susținut mereu în propaganda mea de desăvârșire trupeză și sufletească pentru binele și progresul Neamului meu.

Dr. M. Suci-Sibianu

tru știința europeană. Tot atât de nouă și interesantă e și broșura sa: „Despre apele minerale dela Arpătac, Bodoc și Covasna”, apărută la Brașov în anul 1821. Este „intâia lucrare științifică scrisă de un medic român din Ardeal în limba maternă”, cum spune un specialist bine cunoscut, profesorul Valeriu Bologa. A treia operă importantă a doctorului Popp, într'un domeniu cu totul deosebit, e „Disertația despre tipografiile românești din Transilvania”, apărută în Sibiu în anul 1838, care este de fapt, intâia bibliografie românească.

Aceste trei lucrări sunt suficiente, credem, pentru a evidenția excepționala personalitate culturală a Doctorului Popp și rolul său de deschizător de drumuri în trei ramuri ale științei românești.

Zece ani din viața-i sbuciumată și fără de noroc, el i-a petrecut la Brașov. Ce l-a determinat să vie în orașul dela poalele Tâmppei — e foarte greu să spunem. Anul așezării lui Popp

la Brașov e 1817. Nu știm dacă proaspătul doctor în medicină avea sau nu aci oarecare cunoștințe. În toamna anului 1818 se căsătorește cu fiica negustorului localnic Nicolae Zaharia. Și lupta pentru existență începe. Cândidează, încă în anul 1817, pentru locul vacant de medic orașenesc, dar postul se dă unui medic mai... bătrân (sas!). Peste trei ani, la 1820, el cere din nou același loc, care acum se dă unui medic... ungar! Popp nu se descurajează și continuă să lucreze ca medic practician. Tratează pe mulți din numeroșii boieri Munteni refugiați la Brașov și chiar pe mitropolitul Dositei Filittis. Comunitatea românească din Șchei îi eliberează un certificat, din care reiese că Popp „s'a străduit cu o neobosită sârguință, atât în clasa bogată cât și în cea săracă, fără deosebire, să ajute cu practica doctoricească în cele mai primejdiioase împrejurări”.

Doctorul Popp a fost deci primul medic român al Românilor din Șchei,

istoriograf al bisericii Sf. Nicolae din Șchei, în accepțiunea modernă a cuvântului.

Mai bine de zece ani (1817—1828) cât a stat la Brașov, Popp n'a reușit să fie numit într'un post de medic. De aceea el e silit să-și caute o situație în altă parte. (Încă în anul 1820 fusese chemat de Asachi să primească direcția Seminarului dela Socola-Iași; nu are însă norocul să rămână acolo, unde și-ar fi putut valorifica mai bine aptitudinile, din cauza isbucnirii revoluției eteriste, în 1821, când se și întoarce la Brașov). În 1828 e numit medic al orașului Făgăraș, iar un an după aceea, medic al minelor din Zlatna. Este postul în care Popp rămâne până când moare, în floarea vârstei, la 53 de ani (în 1842).

El va fi avut, de sigur, mult de lucru și la Zlatna. În afară de preocupările marilor lui lucrări științifice și de slujba lui, el se ocupa, neobosit, de sănătatea țăranilor din Munții Apuseni. Aceștia îl îndrăgiseră atât de mult, în-

Cultul trecutului

Ion Berciu
Directorul Muzeului Regional
Alba-Iulia

Veacul nostru mecanizat, pe lângă multe lui păcate, a dus și la o patimă oarbă a noității, a senzaționalului.

Omul a crezut în „nebuna lui ambiție de a se lua la întrecere cu zeii“, că va putea să domine lumea subtilă a spiritului, tot așa de ușor cum a izbutit să smulgă secretele naturii și să creeze fantastic în domeniul tehnicii, al unei anumite tehnici.

De aici a rezultat o mare turburare a spiritului omenesc care, mânat mereu înainte, a ajuns la o fugă desperată, uitând cu totul de unde a pornit și unde avea să ajungă. S'au născut, în toate locurile, „ideologii noi“, care s'au manifestat prin acțiuni, pe care mintea noastră nu le poate încă judeca și cuprinde, ele fiind în plină dospire.

Un fapt se poate constata cu precizie: sborul în gol pentru cei mai mulți parteneri ai uriașei „fugi înainte“.

A fost ruptă puntea, care în viața normală a națiunilor leagă indisolubil, cu trecutul, cu tradiția, adică cu elementul imponderabil, dar veșnic viu, al structurii sufletești, care dă siguranță în mersul ascendent al umanității, prin experiența sa cristalizată de veacuri în instincte, în sentimente și în aspirațiuni.

Odată pierdută „memoria“, totul a fost posibil, chiar prezentarea ca cele mai mari biruințe ale gândirii actuale a unor lucruri experimentate în decursul veacurilor de atâtea ori!

Pedeapsa lui Dumnezeu însă a fost necruțătoare pentru cei care au uitat căile cele drepte, fiindcă mersul însuși al faptelor umane își are legile sale imutabile, pe care nu le poate schimba în nici un chip bietul muritor.

Nu-i nevoie de dovezi prea vechi pentru a ne da seama de acest adevăr, devenit și el în acest veac „fulger“, foarte accelerat.

Câte prăbușiri nu s'au întâmplat în jurul nostru!

Câte catastrofe nu s'au abătut asupra noastră!

Toate au fost, în măsura cea mai mare, o consecință a desperatei noastre „fugi înainte“, a ruperii noastre de suflet colectiv al națiunii noastre, a disprețului „suveran“ față de tradiția românească, față de tot ce-i românesc.

Este momentul să ne dăm seama că fără o întoarcere la noi înșine nu există nici-o putință de vindecare, cu toate victoriile obținute, deoarece fără o legătură organică cu pământul și cu sufletul națiunii, nu-i posibilă vindecarea spirituală, care dă încredere, avânt și siguranță tuturor fiilor unui popor, în străfundurile căruia sunt aceleași credințe, aspirațiuni și sentimente.

Cultul trecutului, sub toate formele lui, nu-i un snobism, ci este cea mai imperioasă necesitate, pentru ridicarea neamului românesc.

cât, cum spune Barițiu, pe timpul boalei sale, comunele din jurul Zlatnei trimeteau delegați să vadă cum îi mai merge doctorului binefăcător, iar piața din fața casei lui era mereu plină de oameni, care la aflarea vestei morții au izbucnit în plâns.

Cu toate ocupațiile amintite mai sus, Popp găsește timp suficient ca să colaboreze cu numeroase articole la periodicele brașovene și în deosebi la „Foaia pentru minte“, „pe care începuse a o privi ca pe o fiică a sa“. Cu el s'a sfătuit mult Barițiu în 1838 — de Paștile aceluși an el stă patru zile la Zlatna — pentru pornirea foilor brașovene. Intr'adevăr Barițiu recunoaște că „statul de moderațiune a fost asiguratorul vieții Gazetei și Foi“, că Popp n'a încetat să-l îndemne la prudență și că sfaturile în acest sens primite dela Popp „au făcut mai mult decât un tom de articole și disertații“. Tot el îndeamnă pe Barițiu să scrie curat românește — dar nu după ortografia greoaie a lui Petru Maior — și să țină

Dănilă Apostol, Hatmanul Ucrainei

de A. A. Mureșianu

Expansiunea spre Răsărit a poporului românesc, în evul mediu, a fost mult mai mare, decât în deobște se crede. N'a fost o întâmplare că istoricul bizantin Choniates face pe principele Andronic Comnenul să fie prins, la 1164, în decursul fugii sale dinaintea unchiului său, împăratul Manuil, de niște „Români“ (Vlahi), tocmai în ținutul „Haliciului“, în Galiția. Existența, în evul mediu, a cnezatelor românești din Galiția este atestată și de vechile documente polone, publicate, în parte, de Hașdeu, în „Arhiva“ lui.

Cam pe timpul când susținătorii teoriei imigrației târzii a Românilor în regiunile dela Nordul Dunării și ale Carpaților pun începutul „strecurării“ lor în Transilvania, cronicile rusești ne vorbesc despre „Cnejii Bolohoveni“ dela Nord-Est de Carpați, din regiunile Ucrainei de astăzi, a căror importanță reiese și din participarea lor la războaiele de atunci, fie pe partea regilor Ungariei, ca la expediția din 1231 a lui Andrei II împotriva Haliciului, fie pe partea principilor ruși. Puternica influență a Românilor asupra Rutenilor acestor regiuni ne-o dovedesc și *nenumăratele cuvinte românești intrate, pe lângă alte mai vechi de origine latină, în limba ucrainiană*. Căci „descălcarea“ Moldovei de către Maramureșenii lui Dragoș nu tu în realitate, decât o reorganizare politică a țării după marile pustii ale Tătarilor.

Dar Românii, ajunși încă din acele timpuri până în regiunile Bugului, nu rămaseră străini nici de faimoasa instituție ostășească a Cazacilor ucrainieni, numiți și Zaporoji, adică „de dincolo de „pragurile“ sau cataractele“ Niprului. Ei au dat contingente însemnate acestor Cazaci, pe care îi întâlnim și în oastea lui Mihai Viteazul și a altor domni români și între care documentele constată, nu numai odată, și „Moldovenii“. Fiind un popor războinic a fost firesc ca Românii să dea și Cazacilor pe unii din Căpitanii lor cei mai vestiți. Unul dintre aceștia a fost și „polcovnicul“ Dănilă Apostol, o rudă a Cantemireștilor și a Hereștilor, așezați și ei în Ucraina.

Ajungând Ucraina la 1654 în uniune personală cu împărăția Moscovei, Cazacii au fost de mare ajutor țarilor în întreprinderile lor războinice

„Studiind acest trecut — spune d-l profesor universitar C. Daicoviciu, pasionat răscolitor al pământului sfânt al Transilvaniei, — cunoscând faptele și cugetul înaintașilor, noi vom putea desluși mai bine înaltele comandamente pe care ni le șoptesc cei ce zac sub glia străbună; cunoscându-i pe ei, ne cunoaștem mai clar virtuțile și calitățile noastre; cinstindu-i pe ei, ne cinstim pe noi înșine și ne îndreptăm mai sigur spre destinele mari și eterne ale neamului românesc“.

la curent pe cititorii ardeleni cu mișcarea literară de peste Carpați.

Pe Vasile Popp trebuie să-l socotim, deci, între cititorii foilor brașovene.

Meritele doctorului Popp pentru știința și cultura românească, merite atât de puțin cunoscute, au fost motivele care ne-au îndemnat să răspândim într'un cerc ceva mai larg numele și activitatea acestui mare naționalist, care, acum mai bine de o sută de ani, susținea cu tărie că „o Nație nu se poate firește osăbi prin munți înalți, râuri mari sau alte hotărâ politicești, ci numai acolo încetează o Nație, unde înceată limba care o unește“.

Sunt timpuri în care trebuie să cunoaștem cât mai bine pe marii oameni ai Românilor. Cu atât mai mult când activitatea lor s'a desfășurat în orașul nostru, spre binele și cunoașterea lui și chiar la tribuna de neînduplecat românism pe care-l reprezintă bătrâna noastră „Gazetă“.

**) Prefața la „Disertația despre tipografia“ (Sibiu, 1838).

Astfel participa și Dănilă Apostol, al cărui tată, Pavel, fusese și el un vestit căpitan căzăcesc și „locțiitor“ de Hatman, la mai multe războaie ale lui Petru cel Mare, câștigând multe victorii împotriva Turcilor, a Tătarilor și chiar și a Suedezilor lui Carol XII. Pe timpul Hatmanului Mazepa el fu numit „locțiitor“ al acestuia și comandantul întregii oștiri a Ucrainei. În acest timp el câștiga, împreună cu generalul rus Șeremetev și marea izbândă din 1702 dele Erestpher asupra Suedezilor. Dar la 1708, ajungând în conflict cu țarul Petru, pentru năzuințele acestuia de subjugare a Ucrainei, Dănilă Apostol trecu cu Mazepa de partea lui Carol XII. Mai târziu se împacă însă iarăși cu țarul, care avea nevoie de serviciile lui, și contribuie în mare măsură la victoria acestuia dela Pultava. Petru nu se ținu însă de cuvânt și la 1723 desființă hătmania Ucrainei, aruncând în închisoare pe „polcovnicii“ căzăcești. Excepțiune făcu pentru meritele lui, numai cu Apóstol pe care-l numi polcovnic de Mirgorod. După moartea lui Petru, văduva și urmașa lui, Ecaterina Petrovna, reînființă hătmania Ucrainei, aprobând chiar, la 1727, numirea lui Apóstol de hatman al ei.

Nu voim să facem aici biografia lui Dănilă Apóstol, căci date asupra vieții și a activității lui ne oferă și interesantul articol „Din trecutul românesc al Tranistrianei“ al d-lui N. P. Smochină, publicat în revista „Cercetări Istorie“ dela Iași, an. V—XII, 1929—1936. Ne vom opri acum numai, la ceremonia interesantă — și necunoscută încă la noi — a alegerii lui de hatman, a cărei descriere am aflat-o în rara carte a călătorului german contemporan I. Weber „Das veränderte Russland“, care ne-a oferit și interesantele date asupra vieții lui Dimitrie Cantemir, publicate într'un foileton recent al „Gazetei“.

Curtea rusească, ne spune Weber, simțind, după moartea lui Petru cel Mare, necesitatea de a câștiga din nou iubirea și alipirea „nemulțumitului dar puternicului“ popor al Cazacilor, a eliberat din închisoare pe conducătorii acestora și a hotărît reînființarea hătmaniei. Președintele guvernului Ucrainei, „consilierul de stat“ moscovit, Teodor Naumow, a anunțat poporului această hotărîre împărătească în „sunet de tobe și trâmbițe“, fixând alegerea hatmanului pe ziua de 1 Octomvrie 1927, în orașul Glukow.

În mijlocul pieții și în fața bisericii din Glukow se ridică o tribună captușită cu pânză roșie. Naumow sosi într'o calească trasă de șase cai, aducând cu el „diploma“ împărătească pregătită pentru această alegere. Un „ofițer superior“ aduse pe o pernă de catifea roșie „bastonul de comandant“ al hatmanului. Un alt ofițer aduse steagul trimis de împărăteasă, iar un al treilea tuilul (Ross-Schweif), simbol al domniei și sigilul țării.

După citirea diplomei împărătești de către „secretarul“ lui Naumow, acesta se urcă pe tribună, propunând, în numele guvernului moscovit, spre alegere, pe temeiul „meritelor și a desțoiniciei“ sale, a „polcovnicului de Merogrod (Mirgorod) Daniil Apóstol“. Naumow întrebă apoi „de trei ori“ pe cei de față dacă sunt învoiați cu această alegere, „primind ca răspuns un da repetat“. Când însă Apóstol voi să refuze această „grea funcțiune“, pe motivul vârstei sale de 70 ani, „el fu încunjurat de mulțime și în cele din urmă totuși înduplecat să primească în mână bastonul de general“. El fu ridicat îndată pe umeri de mai marii țării și dus pe tribună „pentru a-l arăta poporului întreg“, care, aruncându-și căciuilile în aer, strigă: mulți ani trăiască Daniil Apóstol marele nostru general“. După aceasta, continuă Weber — care pare a fi fost martor ocular al acestei interesante scene — i se încredințară nou alesului hatman, în sunetul „a trei salve de tunuri și muschete“, insigniile oficiului său.

Colonizările

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1

nească și care luptă pentru un spațiu vital, ca să nu se sufoce.

Românii, fără a-și formula un nou ideal, de cuceritori, înainte de a-l întregi pe cel ce-l trăesc până în adâncul fibrelor ființei lor, încă sunt capabili de colonizare. Au făcut-o în trecut și o fac și astăzi, nu mănâși de dorul de mărire și cucerire, ci pentru a satisface instinctul lor biologic, sănătos și puternic. Masele etnice românești au populat nu numai șesul Tisei, Nistrului și Bugului, dar ele au pătruns departe și peste Dunăre, Drava și Sava și sus până în munții Moraviei, așa cum dovedește harta lui Szekefi Gyula din Istoria Ungariei. (volum V. pg. 80).

Cine cunoaște așezările tipice românești din câmpia Transilvaniei și din Șesuri, își da seama de puterea de extindere și colonizare naturală a neamului nostru, care n'a căutat în laboratoarele teorii de exterminare a altor neamuri, ci și-a întemeiat noi așezări și familii acolo, unde glia putea să fie îngrijită și lucrată mai sub ochii lui.

Poate avea însă un alt neam pretenția de a stăpâni un pământ și o țară, când el are cel mai redus indice biologic în Europa, după unele neamuri îmbătrânite? Când ființa demografică a unui neam se compune numai din petece adunate sau furate din gospodăria vecinilor, ce-l mai îndreptățește la o nădejde de a popula un teritoriu pe care n'a fost în stare să-l populeze și să-l stăpânească cu dreptate atâtea sute de ani?

Imi vine în minte Cucoana Leonora a lui Brătesc Voinești, urmașa Nisipenilor și Strâmbenilor, care tâmpea pe toți trecătorii cu povestea „ghenealogiei“ ei de 1000 ani, cu munții și moșiile, pe care le poți cuprinde sub zare și care toate au fost ale lor. Dela un timp, locatarii ieșiau pe furis, trecătorii o ocoleau, dar ea tot stăruia să povestească de gloria și moșia strămoșească păsărilor din curte, care erau tot descendente de ale unor strămoși iluștri.

Îmbătrânitul, care vorbește numai de tinerețea sa, de isprăvile sale, de vitejile sale imaginare, pisălogul, ce te ține de nasturele hainei, nu-ți poate sugera idealuri noi, nici nu te poate speria cu fanteziile sale, ci cel mult te plictisește și scârbește, ca o buruiană otrăvitoare, pe care neamul nostru o va plivi din holda sa, la apropiata reintregire.

FRATE ARDELENE,

Imprumutul se numește al

REINTREGIRII

Ajută, cu banul tău, să ne
facem țara cum a fost!

Trecând apoi în biserică, el depuse, în fața mitropolitului Chievului, jurământul omăgial. Ceremonia se sfârși cu o „înălțătoare“ predică în „limba slavonă“ (bisericească) a unui „călugăr al mănăstirii cu numele Pezer“. Astfel, sfârșește Weber, fu menținut devotamentul Cazacilor și făcut și mai puternic.

Viteazul conducător de Cazaci, de viță românească, Dănilă Apóstol izbucni să restabilească vechile drepturi de autonomie ale Ucrainei — el fu însă totuși, până după marele războiu trecut, cel din urmă hatman al ei.

DUMINEGA

„Trebuie să se înalțe Fiul Omului”

(Ev. Ioan III, 14).

Nicodim, fariseu fruntaș, a venit noaptea la Isus.

Trebuia să-L vadă; altfel liniște n'avea.

Aceasta-i noaptea cea minunată când, în foisorul cel tainic, Mântuitorul nostru Isus Hristos deslușește lui Nicodim cum se naște omul din nou și cum poate dobândi viață și peste veacul de acum.

Ce mare și înaltă cinste pentru un om, ca însuși Domnul să-i deschidă luminiș în cugetul său!

Acum, din gura Domnului, află Nicodim, că nici un om nu s'a suit sau coborât din cer, decât Domnul nostru Isus Hristos; că, așa cum a înălțat prorocul șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului, ca cei ce cred în El să nu piară. Tot în noaptea aceea sfântă s'a rostit cuvântul atât de scump creștinilor: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul său l-a dat, ca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viața de veci”.

Cât de mulțumit s'a întors acest fruntaș la casa sa și ce multa prețuit el cele auzite din gura Domnului! Altfel nici nu ne putem dumeri cum Nicodim, împreună cu Iosif, au îndrăznit să ceară lui Pilat trupul Domnului nostru Isus Hristos și să-i dea ultima cinste pe acest pământ. O sută de litri de miruri, giulgiuri și mormânt nou de piatră, acestea au fost darurile lui Iosif și Nicodim aduse Domnului, când toți părăsiseră pe Cel răstignit pentru mântuirea noastră.

Nicodim vedea peste veacuri că „trebuie să se înalțe Fiul Omului”, adică Domnul nostru Isus Hristos, chiar dacă neamul său L-a răstignit.

El nu uitase vedenia prorocului Daniil, cum Fiul Omului venea pe norii cerului înaintea celui vechiu de zile, Dumnezeu, primind stăpânirea, cinstea și împărăția veșnică, peste neamurile pământului.

Din evanghelia zilei de azi și noi ascultăm cuvântul Domnului, pe care Nicodim l-a prins în foisorul înconjurat de tăcere. Dar noi îl vom prețui tot atât de mult ca și Nicodim? Pentru că nebunii au răstignit și acum pe Domnul și au pornit luptă mare cu Dumnezeu, ca să-L scoată din lume și din inima omului.

Fiul Omului, Mântuitorul nostru Isus Hristos, într'adevăr este înălțat astăzi pe cruce. Neamul celor ce au răstignit pe Domnul, lovesc și acum fără milă în acel Dumnezeu, care și-a trimis în lume pe unicul său Fiul, ca să aducă între oameni evanghelia iubirii. Ceea ce s'a înălțat cu multă trudă, din dragoste, ei dărâamă cu grabă, din ură. Este prigoană nebună împotriva lui Dumnezeu.

Să nu ne înspăimântăm, pentru că „trebuie să se înalțe Fiul Omului”!

Foarte mulți nu mai cunoscteam pe Dumnezeu! Îl pierdusem în mijlocul haosului de materialism.

Hotărît, dacă veacul de acum a înaintat cu pași repezi în tehnică, în confort în schimb s'au ascuns puterile nobile din sufletul său. Cu cât s'au înălțat mai mult cele ce le vedem, cu atât s'a închircit și pipernicit sufletul, inima s'a împetrit, credința s'a stins și Dumnezeu a fost alungat dintre noi.

Intr'adevăr, trăiam într'o lume care și-a uitat de Dumnezeu!

Dar acum, când vedem că această înălțare a omului se clatină și cu ea se primejduește chiar și viața omului; când vedem câtă urgie și mânie ne-a adus necredința și depărtarea de Dumnezeu, acum ne oprim din goana cea nebună.

Privim din nou și ne închinăm crucii Domnului. O înălțăm și de această dată, după pilda Fiului Omenesc, din suferința noastră. Credem în ea și ne amintim că este arma iubirii Părintelui ceresc.

Nu ne-a arătat Domnul „altă cale decât cea împărătească a sfintei cruci”; către cer și liniștea noastră pe pământ, nu avem decât sfânta cruce s'o urmăm.

N'ar fi rău dacă...

Uniunea comercianților din Brașov, în urma întrunirii ținute la 1 Sept. c. cu scopul de a se coordona subscripțiile pentru **împrumutul Reîntregirii**, în raport cu capacitatea și posibilitățile fiecăruia, ne trimite lista subscriitorilor, căreia-i facem loc în coloanele ziarului nostru, nu atât spre a le sublinia fapta comercianților brașoveni, cât — mai ales! — pentru a ne completa gândul început în titlu:

N'ar fi rău dacă s'ar da publicității numele marilor bogătași ai acestei țări, împreună cu sumele pe care s'au simțit îndemnați să le subscrie. Că cei mici din foarte puținul lor și-au rupt totdeauna o parte și au răspuns chemării țării, ori de câte ori chemarea li s'a adresat. Au răspuns, e drept, și acești bogătași, numai că, ne aducem aminte, cu prilejul altui împrumut, unul din cei mai mari magnați ai banului, pentru care milionul face cât mia de lei a bietului funcționar, n'a semnat decât exact 1.000.000 lei, când și 20 milioane ar fi fost mult prea puțin pentru bănetul și avuția D-sale.

N'ar fi rău dacă s'ar face o cât mai largă publicitate în jurul generozității acestor mari deținători de averi, mai cu seamă că foarte puțini din ei, trecuți fiind de vârsta frontului, vor avea ocazia să lupte cu arma, pentru reîntregire.

Țara are nevoie de bani. Noi, cei mici, înțelegem bine acest lucru. Să-l înțeleagă și proprietarii marilor averi, pentru că, în fond, la ei e nădejdea unor subscrieri masive. și să-i cunoaștem și noi spre a-i aplauda, dacă e cazul, sau a-i îndemna, dacă necazurile țării nu-s destul îndemn pentru unii din ei.

I. C.

Iată, acum, comercianții români brașoveni:

Moise Popa	Lei 200.000.—
Ioan Rotaru	200.000.—
Ioan Aldica	200.000.—
Ioan Moșoiu	120.000.—
Radu Stinghe	100.000.—
Nicolae Cătănoiu	100.000.—
Firma Sassu & Săracu	100.000.—
Nicolau Stelian	100.000.—
Nacu Mihail	60.000.—
Miron Constantin	60.000.—
Mihăescu Florian	50.000.—
Vasile Ghițoc	50.000.—
Mircea Aldica	50.000.—
Tașcu Taliu	50.000.—
Iacob Ionescu	50.000.—
Firma Rusu & Cărlan	30.000.—
Ioan Beșchea	30.000.—
Eugen Szilaghi	25.000.—
P. Gh. I. Bădițoiu-Ciucu	25.000.—
Vasile Bidu	25.000.—
Paraschiva Gheorghe	20.000.—
Gh. Cioacă, Moeciul de J.	20.000.—
Ioan Dovitz	25.000.—
Vasile Pop	20.000.—
Nicolae Muscă	20.000.—
Arsenie Badea	20.000.—
Alex. Halmagu	20.000.—
Dumitru Voicu	20.000.—
Valeriu Coleșia	20.000.—
Stefan Căpățină-Turcu	20.000.—
	730.000.—

Câte 15.000 lei

Maria Ardelean, Toader Tudorică, Dumitru Marcu 45.000 —

Câte 10.000 lei

Petre Tenghea, Cristian Klöss, Petru Oană, Gheorghe Stavilă, Vasile Guriță, Gheorghe Dumitrescu, Constantin Bucșa, Gheorghe Secăroiu, Marcu O. Ioan, Mihai Pănescu, Gheorghe Zbarcea, Radu Bungez, Ștefan Horvat, Gheorghe Misiță, Victor Moașa, Radu Vlaicu, Gheorghe Bucșa, Mihail Nacu, Al. Roșcan, Elena Gărurlescu, Rafila Cenuse, Ioan Secăroiu, Nistor Cristu . . . Lei 230.000.—

Câte 5000 lei

Jianu Constantin, Iosif Albu, Lucreția Grama, Ion Todor, Gheorghe Secuiu, Gheorghe Bagiu, Nicolae Dănescu, Nic. Spuderca, Vasile Muntean, Ioan Hauzer, Mihail Poina, Ioniță Dumitru, Niculescu Ilie, Pop Ioachim, Ion Bădițoiu, Ioan Peligrad, Pavel Faur . . Lei 85.000.—

Total Lei 1.090.000

....Căci oastea e creștină

Notă. — Autorul articolului acesta, a fost acolo unde tunul bubuie pentru reînălțarea crucii, (N. R.)

Acțiunea împotriva bolșevismului, dusă cu atâta vitejie de brava noastră armată și aliații ei, are caracterul sfânt al unei desrobiri religioase și sociale, nu numai a provinciilor noastre cucerite, ci și a pravoslavniciei Rusii de altădată.

Alungarea teroarei și eliberarea credinței, dă caracter de cruciadă luptelor ce se dau în Răsărit. Chiar a doua zi după alungarea necredincioșilor, ostașii creștinătății, care poate acasă nu se gândeau să fie atât de sărguitori ctitori, aici, în toiul luptei creștine, și ca o reculegere sfântă după luptă, și ca o recunoștință pentru ajutorul divin, fiecare căuta să contribuie cu ceva la refacerea rânduielii sfinte.

Locașurile divine înjosite de iudeo-comuniști în săli de spectacole sau ma-

Veacul de acum nu se poate ridica din pustiirea în care a ajuns, decât prin credința în crucea lui Hristos, Domnul nostru. „Trebuie să se înalțe Fiul Omului”.

Nicodim, fariseu fruntaș, a crezut în mărirea Domnului și nu s'a temut de tot neamul celui ce a răstignit pe Fiul lui Dumnezeu.

Nici noi să nu stăm cu gândul în cumpănă, ci să ne închinăm sfintei cruci, prin care va veni și învierea.

„Trebuie să se înalțe Fiul Omului”. Și cu El se va înalța neamul nostru!

Pr. Ioan Scurtu

gazii, în văzul plin de cucernică și impresionantă bucurie a desrobitorilor, luau iar înfățișarea îngrijită și plină de dumnezeiască atmosferă a rugăciunii. Aici, pentru prima dată după 23 de ani, se putea auzi acum grai de slujbă divină și toată suflarea satelor, în lacrimi, alături de ostașii creștinătății, mulțumeau lui Dumnezeu.

N'a rămas locaș dumnezeesc, care să nu fie cercetat, refăcut și, în liniștea lui divină, dezrobitorii și dezrobiiți se roagă azi aceluiași Dumnezeu, după aceeași legătură a ortodoxiei sfinte.

În primul sat din Basarabia descătușată în Rarancea, a avut loc o sărbătoare religioasă deosebită în 7 Iulie, când oastea creștină a descuiat biserica zăvorâtă, și a dat slavă lui Dumnezeu.

Apoi, la terminarea slujbei divine, s'a pus baza unui fond de refacere și înfrumusețare a bisericii.

Peste tot, ostașii, în inspirata lor însuflețire creștină, își leagă amintirea de fapte creștine, toate vrednice de cea mai aleasă cinste și pomenire.

Astfel, și peste Nistru, între Rodno și Iastreva, la cota 219, pe platoul Ucrainei, în locul unei cruci de piatră, azi ruptă, ce a fost, pe vremuri creștine, paza răscrucii de drumuri și a unei fântâni de hotar, au ridicat, în ziua de 20 Iulie, o cruce frumos lucrată din lemn, cu următoarea inscripție:

**Nimic fără Dumnezeu.
Cu Dumnezeu înainte,**

Medicul nostru Omul și natura

Apa potabilă (de băut)
de Dr. Valeriu Stinghe

Pentru întreținerea vieții în natură sunt necesare anumite elemente, printre care un loc de fructe îl ocupă apa. Lipsa de apă în dezvoltarea vieții însemnează moarte, iar în limpezimea cristalină a apei de multeori pândește dușmanul șiret, nevăzut al sănătății noastre, sub formă de microbi, sau materii anorganice (substanțe chimice). Iată de ce este bine să cunoaștem acest element indispensabil vieții, apa, sub raportul ei cu sănătatea noastră.

Apa pe care o întâlnim în natură este de trei feluri:

1. Ape meteorice, sunt ploaia și zăpada.

2. Ape superficiale, sunt râurile, bălțile, lacurile și marea.

3. Ape subterane sunt cele care vin de sub pământ, adică apă de izvor și puțurile (fântânile).

Apa de băut, potabilă, pentru ca să fie bună trebuie să întrunească anumite calități și anume: Să fie limpede, fără culoare, fără miros, cu gust plăcut și temperatura între +4°—+10° (grade).

Când una sau mai multe din calitățile de mai sus lipsesc, sau când apa conține materii organice sau anorganice, atunci apa este nesănătoasă.

Printre materiile anorganice, pe care le putem găsi în apa nesănătoasă, cităm amoniacul, care denotă că apa a fost murdărită de fecale, urină, bălegar, apoi mai pot fi nitrizi și fosfați care încă provin din fecale sau materii organice putrezite.

Printre materiile organice pe care le conține o apă nesănătoasă sunt viermii (limbricii) sub formă de ouă sau embrioni, amiba coli care dă naștere la dizenterie, apoi diferiți microbi dintre care unii nepatogeni (nu produc boale), alții însă patogeni (producători de boale) care dau febra tifoidă, holera; disenteria.

O apă, pentru ca să fie bună de băut, nu trebuie să conțină niciun microb patogen, iar dintre cei nepatogeni foarte puțini, dela 1—200 într'un centimetru cub de apă.

Ce apă vom bea? Vom prefera apa de izvor, apa din puț (fântână), ape subterane, care îndeplinesc condițiile enumerate mai sus.

Când apa unui izvor se turbură după ploae aceasta înseamnă că pământul de deasupra este crepat și prin crepătură a pătruns apa de ploaie până la izvor. În astfel de cazuri, dacă prin apropiere sunt latrine, sau gunoaie apa respectivă este foarte periculoasă.

Cele mai multe garanții de sănătate ni le dă un izvor, atunci când el este captat, acoperit, cu placă de beton sau de metal, pentru a-l feri de murdării.

— Continuare în pag. 5 —

*Pentru România,
Și Regele ei.
Sfânta cruce, scrisă fie,
Pe-al Românilor drapel,
Dela ea s'avem tărie,
Când ne batem pentru El.
Iar pe cruce-al Țării nume,
Ca scăpată de ocări
Dumnezeu s'o facă'n lume
Cea mai tare dintre Țări.*

Acest caracter creștin al campaniei din Răsărit, pe care ostașii noștri o duc cu cea mai sfântă jertfă, desvăluie simțirea profund religioasă a creștinătății noastre, care și-a chemat fiii să lupte împotriva păgânătății. Oastea e creștină și toată avântarea ei poartă pecetea bisericii lui Hristos, pentru a cărei slavă și lege ei sunt întotdeauna gata să-și primească și mucenicia. Localnicii se mirau de atâta evlavie ostășească arătată și prin stăruința care o depuneau pentru botezul copiilor lor și binecuvântau pe cei ce le-au adus iar pacea și buna rânduire a credinței cândva atât de mult iubită și de ei.

Domnul, pentru a cărei slavă ei luptă cu atâta stăruință și a cărei rânduială ei o duc la cei de sub asuprire, dând iar mărire bisericii, să le ajute și să-i bine cuvinteze.

Pr. Cpt. rez. Alex. Florea

Nu toți au înșă fericirea să bea apă de izvor și atunci se caută apă, găurind pământul, până se găsește apă, obținând astfel fântâni sau puțuri.

Pentru ca apa dintr'un puț să fie sănătoasă e bine ca puțul să fie cât mai adânc, pe un teren cât mai departe de latrine și de gunoaie. Să fie bine construit, din tub de fontă sau beton, acoperit, spre a-l feri de murdăria și pe cât posibil apa să fie scoasă cu pompa.

Apele de răuri nu sunt bune de băut pentru că sunt pline de toate murdăriile ce se aruncă în ele, la trecerea lor prin sate și orașe. Și mai nesănătoasă este apa din bălți.

În ghiață încă putem găsi microbi și chiar patogeni, cum e microbul febrei tifoide care poate trăi în ghiață mai multe luni. Să ia deci aminte cei care au uritul obicei de a pune ghiață naturală direct în băuturi spre a le răci.

Pe timp de epidemie de febră tifoidă, sau dizenterie, sau de holeră putem fi nevoiți să purificăm, să sterilizăm apa pentru înlăturarea microbilor. Cum putem obține acest lucru? În trei feluri: prin fierbere, pe cale chimică și prin filtrare, eventual combinată cu fierbere.

Prin fierbere apa se fierbe în clocot o jumătate de oră, apoi se lasă în același vas să se răcească și se consumă din acel vas încă în aceea zi.

Pe cale chimică se poate face prin ozonizare, prin piatră arsă sau alte substanțe chimice (clorizare).

Filtrarea apei se face prin filtre care pot fi din cărbune, nisip, porțelan, pietriș poroase, prin care trece numai apa, reținând microbii și celelalte impurități (murdăria) din apă.

Dacă apa unei fântâni a fost infectată, atunci vom steriliza fântâna prin piatră de var și anume amestecând 10 chilogramme var cu 50 litri apă, aruncând acest amestec în fântână, iar după câteva zile sleind fântâna.

Multe din epidemiile de febră tifoidă, de dizenterie, de holeră sunt datorite apei de băut care conține microbii acestor boale, sau apelor murdare cu care unii zarzavagii stropesc zarzavaturile pe timp de secetă, zarzavaturi pe cari noi le mâncăm crude, înghițând totodată și microbii boalelor amintite.

Se cunosc deasemenea marile epidemii de aceste boale în orașele asediate și bombardate în timp de războiu (Varșovia), când conductele de apă fiind distruse, alimentația cu apă suferă și-atunci populația e nevoită să bea orice apă și de oriunde.

Iată de ce colectivitatea, (orașele și satele) și individul este dator să-și asigure aprovizionarea cu o apă sănătoasă, de bună calitate.

Oficiul P. T. T.

Aduce la cunoștința publicului care expediază prin poșta scrisori și cărți poștale, să-și scrie corespondența cât mai citet posibil, iar dacă personal nu poate face aceasta, să se servească de o altă persoană, care scrie bine.

Cei care nu respectă aceste dispozițiuni, riscă de a li se expedia corespondența cu întârziere, sau chiar de a nu mai fi trimisă la destinație.

Tipografia „ASTRA” BRAȘOV

caută

Doi ucenici români

Informațiuni la Biroul
Tipografiei, Brașov Str.
Lungă Nr. 1. (Curtea Ci-
nematografului „Astra”.

Citiți

Gazeta Transilvaniei

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 21706/1941.
Serv. silvic

Publicație de licitație

În ziua de 26 Septembrie 1941 ora 12, se va da la Primăria Municipiului Brașov, fasonarea în dijma a lemnelor de foc marcate în pădurea „Apata” în cantitate de cca. 2.000 metri steri, prin licitație publică cu oferte închise.

Cota de strigare este 65% în favorul Municipiului Brașov.

Caetul de sarcini se poate vedea în orele de serviciu la Serviciul silvic.

Brașov, la 30 August 1941.

Primar:

ss. Dr. N. G. V. Gologan

L. S. Secretar General:

ss. Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului silvic,

Ing. Inspector G-ral silvic:

ss. C. Moarcăș

Judecătoria Rurală Zărnești Secția C.f.

Nr. 563/1941 cf.

Extract din publicația de licitație

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca „Bucegi” S. A. contra urmăritului Spiridon Petri și soția Maria Nenciu.

Judecătoria

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Sohodol circumscripția Judecătoriei rurale Zărnești cuprinse în C. f. a comunei Sohodol Nrul protocolului c. f. 490 sub Nr. top. 891/1 fânaț de 1 jug. cu prețul strigării de 3000 Lei pentru încasarea creanței de 20.000 capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 10 luna Septembrie anul 1941 ora 10 în localul oficial al c. f. din Zărnești.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei, care doresc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, Legea LX. 1881; § 21 legea XLI 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI 1908).

Data Zărnești la 27 Maiu 1941.

Judecător, Dir. c. f.
St. Moldoveanu. C. Ioanovici.

Judecătoria rurală Zărnești Secția Cf.

No. 562/1941 Cf.

Extract din publicația de licitație

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca „Bucegi” S. A. contra urmăritului Nicolae I. Cotințiu

Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Zărnești și Peștera, circumscripția judecătoriei Zărnești, cuprinse în Cf. a comunei Zărnești și Peștera Nrul protocolului. Cf. 1370 No. top. 11845 casă de lemn de 16 st. p. și 11846/1 fânațe de 1080 stj. p. și a-nume 1/7 parte din acest imobil cu prețul de strigare de 7500 Lei.

Cf. 170 a comunei Peștera No. top. 12379/11011 pășune și pădure de de 2 jug. 537 stj. p. în întregime cu prețul de strigare de 12000 Lei. pentru încasarea creanței de 33000 Lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 9 luna Septembrie anul 1941 ora 10 în localul oficial al Cf. Zărnești.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul jude-

cătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socotite după cursul fixat în § 42 din legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. 1881; § 21 legea XLI. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI 1908).

Data în Zărnești la 26 Maiu 1941.

Judecător, Dir. de Cf.
ss. Moldoveanu. ss. Ioanovici.

Judecătoria rurală Zărnești secția C.F

No. 564—1941 C.F.

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca „Bucegi” S. A. contra urmăritului Nicolae Pârnu

Judecătoria

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Sohodol, circumscripția Judecătoriei Rurale Zărnești cuprinse în C.F. a comunei Sohodol nrul protocolului C. F. 2 sub nr. top. 7/2 arabil de 587 st. p.; 8/2 fânați de 401 st. p.; 9/2 a pășune de 339 st. p.; 11 grădina de 102 st. p.; 12 casă de lemn de 77 st. p.; 13 grădina de 187 st. p.; 14/1 fânați de 810 st. p.; 38 fânați de 1426 st. p.; și 39 arabil de 674 st. p. cu prețul strigării de 15.000 lei pentru încasarea creanței de 14.400 lei-bani capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 11 luna Septembrie anul 1941 ora 10 în localul oficial al C. F. din Zărnești.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei care doresc să cumpere sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze în condițiunile de licitație (§ 147, 150; 170 legea LX. 1881; § 21 legea XLI. 1908)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului oferit: (§ 25 XLI 1908)

Data în Zărnești la 27 luna Mai anul 1941.

Judecător aj. Director:
ss. St. Moldoveanu ss. C. I. Ioanovici

PRIMĂRIA COMUNEI SATULUNG
Județul Brașov

No. 2196—1941.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 20 Septembrie 1941, orele, 11 a. m. se va ține în localul primăriei comunale Satulung, județul Brașov licitație publică, cu oferte închise și sigilate pentru executarea lucrărilor de amenajarea unei băi comunale.

Valoarea lucrării după deviz este de lei 370.000

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P.

Garanție de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de Stat. Satulung, la 30 August 1941.

Primar, Notar,
Gh. Roșculeț. N. Cădea.

Se cantă un ucenic (ă) pentru
Farmacia „Crucea de
Aur” Str. General Moșoiu 20 A.

Mica publicitate

Cursuri serale speciale de stenografie Română

În localul Lic. Com. de băieți „Andrei Bărbăntu” sub conducerea D-lui Prof. N. Benchea, asistent la Academia Comercială din Cluj—Brașov. Incepe cursul special de stenografie dela 15 Septembrie 1941—15 Martie 1942.

Celor reușiți li se vor elibera certificate și diplome, precum și recomandări în posturile vacante.

Taxa de frecvență este de lei 2000. Informații la Camera de Comerț, între orele 11—13 și 4—5.

PRIMĂRIA COMUNEI SATULUNG

Nr. 2167—1941

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați că, în ziua de 20 Sept. 1941, orele 9 a. m. se va ține în localul primăriei comunale Satulung, Județul Brașov, licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru următoarele lucrări:

1. Construirea unui dig din lemn pe șoseaua „Doftana”.

2. Construirea unui pod din beton peste râul „Doftana”.

Valoarea lucrărilor după deviz este de lei 235.985.

Termenul de executarea lucrărilor este de 30 zile dela încheierea contractului.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L.C.P.

Garanție de 10% din valoarea lucrării în numerar, sau efecte de Staț. Satulung, la 30 August 1941.

p. Primar, Notar,
Gh. Roșculeț N. Cădea.

Insp. Silv. București
OCOLUL ÎNTORSURA BUZĂULUI
Jud. Brașov.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 10 Octomvrie 1941 în localul Inspectoratului Silvic București, strada Xenopol Nr. 19, și în Ocolul Silvic Intorsura-Buzăului, Jud. Brașov, la orele 11, se va ține licitație publică, cu oferte închise, pentru a se vinde din pădurea Utoriea, proprietatea comunei Zagon, materialul lemnos din parchetul 7, în suprafață de 16 hectare, constând din 257 m. c. brad și 1237 m. st. fag lemne de foc; asemenea se vinde materialul lemnos din pachetul 8, în suprafață de 16 hectare, al aceleiași comune, constând din 1141 m. c. brad și molid și 3016 m. ster fag lemn de foc.

Vânzarea se va face cu respectarea art. 88—110 din Legea Contabilității Publice, publicată în Monitorul Oficial Nr. 167 din 31 Iulie 1929, regulamentul Oficiului central de licitație, publicat în Monitorul Oficial Nr. 1 din 1 Ianuarie 1930, art. 167—168 din legea Cooperăției, Normelor generale de ținerea licitațiilor, publicate în Monitorul Oficial Nr. 167 din 1931 și 127 din 1934, Condițiunilor generale de exploatarea pădurilor Statului, publicate în Mon. Of. Nr. 106 din 1912, completate cu condițiunile speciale. Amatori pot lua cunoștința la Inspectoratul Silvic București, strada Xenopol Nr. 19 și la Ocolul Silvic Intorsura-Buzăului Jud. Brașov.

Garanția provizorie: parchetul 7 este de lei 13.600.

Garanția provizorie: parchetul 8 este de lei 30.000.

Oferte telegrafice, telefonice, condiționate, netimbrate, nesigilate sau supraoferte nu se primesc.

În caz de lipsă de concurenți, licitația următoare se va ține la 30 Octomvrie 1941.

Șeful Ocolului Silvic
Ing. Șef Silvic N. Goția

Secretar
I. Suci

CRONICA RĂZBOIULUI

Nu-i departe vremea...

Trăim vremuri de adâncă frământare. Departe de a se stinge, flacăra războiului pare să ardă cu o mai mare intensitate. Pe măsură ce la răsărit poziții după poziții sunt cucerite de trupele germano-române, politica anglo-americană urmărește crearea unui alt front, fie în Sud-Estul Europei, prin călcarea neutralității Turciei, fie în apus, prin nerespectarea poziției pe care o are astăzi Portugalia.

Acest fapt este marcat de incidentele petrecute la frontiera turco-iraniană între avangărzile rusești, pentru a cunoaște care ar fi reacțiunea guvernului din Ankara în cazul unei cereri formale cu privire la schimbarea regimului srâmtorilor. Noi am prevăzut în cronicile anterioare intenția ruso-engleză de a stăpâni calea maritimă dintre Mediterana și Marea Neagră. Natural acest fapt, va fi semnalul desfășurării rapite a unor evenimente menite să precizeze poziția Turciei. În legătură cu această poziție se duc în prezent conversații directe între Turcia și Anglia, conversații care au o deosebită importanță, dacă ne gândim că ele au început după audiența la președintele Inonu a d-lui von Papen, care se află actualmente la Berlin.

Cât privește poziția Portugaliei, este pusă pe primul plan de comentatorii militari americani care n'au ezitat să precizeze „necesitatea fixării cel puțin a unui nou cap de pod american în Europa”. Această intenție pare cu atât mai hotărâtă, cu cât numai astfel s'ar explica rostul acțiunii americane în Irlanda și în insulele Azore.

Din ciocnirea acestor interese, de care depinde măcar în parte soarta războiului, se naște teama prelungirii conflictului, care spulberă speranțele legate de acțiunea pacificatoare întreprinsă de d. Taylor, însărcinatul special al d-lui Roosevelt pe lângă Vatican.

Se poate însă ca toată această activitate diplomatică, ce pare premergătoare unei acțiuni militare, să fie o intimidare asemănătoare tuturor celor de până acum, căci departe de a avea efectul dorit, forțele biruitoare de pe continent, se îndârjesc tot mai mult în hotărârea de a duce lupta până la capăt. Aceiași atitudine este adaptată și de Japonia. Declarațiile prințului Konoye sunt un refuz categoric al propunerii americane privitoare la soluționarea problemelor americano-japoneze din pactul tripartit, și tot odată ele constituie o precizare fermă în a urma politica de până acum. O apropiere americano-japoneză este exclusă și de faptul că președintele Roosevelt este hotărât să asigure U. R. S. S. furniturile americane, fără să lăsa seama de ultimele proteste japoneze.

Relativ la propaganda ce se face de unele posturi de radio, privitoare la participarea trupelor

române și finlandeze la războiul ce se poartă dincolo de frontierele trasate de războiul mondial, este bine să se știe — fapt precizat de d. general Schina — că numai după

Spre reîntregirea hotarelor și desrobirea totală a fraților

Chiar dacă trupele finlandeze s'ar opri înainte de victoria finală — fapt ce pare exclus — soldații români nu vor schimba sabia pe plug până la reîntregirea hotarelor și la desrobirea totală a fraților.

Pe noi, mai mult ca pe oricare alt popor din Europa, ne interesează distrugerea definitivă a comunismului barbar dela răsărit, pentru a introna liniștea care de secole ne-a fost tulburată de năvălitorii asiatici. Din îndepărtările Răsăritului nu vor mai pleca hoardele care să nimicească strădania românească, iar cei care au nesocotit drepturile noastre de popor băștinaș, erijându-se în „mare putere”, vor trebui să se închine în fața noii ordine care va fi întronată în virtutea etnicului și geograficului.

Nu-i departe vremea în care ne-

„Soldații români luptă pentru o Patrie mai mare”...

Ceeace trezește în sufletele noastre un sentiment de încredere deplină în ziua de mâine este hotărârea luată de d-nii Hitler și Mussolini în ultima întrevvedere, relatată de ziaristul italian Guido Puccio, în conferința sa rostită la radio Roma, intitulată: „Obiectivele fixate de Mussolini și Hitler corespund supremelor interese naționale ale României”. Conferențiarul după ce în introducerea cuvântării sale, a înfierat cu indignare propaganda străină îndreptată împotriva României, a spus: „La această propagandă, România generalului Antonescu răspunde cu victoriile ei de pe câmpul de bătăe. Iar toate zările italiene au fost ferice să sublinieze succesele aviației românești în cursul ultimei săptămâni și în deosebi cele din ziua de Vineri, când 30 avioane inamice au fost doborâte”.

Referindu-se la recenta întrevvedere dintre Hitler și Mussolini cunoscutul ziarist a spus: „De

In cazul unui atac englez asupra Strâmătorilor

Cum ultimele evenimente din răsăritul apropiat se desfășoară în jurul stăpânirii Strâmătorilor, la Berlin, toate cercurile politice, aderă la punctul de vedere turcesc în cece privește cuvintele amiralului american Stirling și își exprimă uimirea față de diletantismul acestui fost șef de stat major al marinei de războiu a Americii.

Se știe că amiralul Stirling a preconizat un atac contra Strâmătorilor în cazul când Turcia ar refuza să lase liberă trecerea flotei de războiu engleze prin Strâmători.

Vaporul Normandie confiscat de americani

Știut este că după armistițiul dintre Franța și Germania, vasele franceze ce nu se aflau în porturile lor de origine au rămas în apele în care se găseau. Printre acele vase era și marele

ce forțele bolșevice vor fi complet distruse va urma o lungă perioadă de pace. În aceiași dorință se încadrează și apelul mareșalului Man-nerheim adresat trupelor finlandeze.

mul nostru va merge cu fruntea sus pe drumul biruinței totale despicat de jertfele de astăzi și de ieri. Sensul luptei noastre împotriva bolșevismului trebuie căutat și în altă parte. Și, ceea ce ne umple sufletele de nădejde este hotărârea luată a d-lui Hitler și Mussolini de a se repara greșala comisă anul trecut.

Pe noi Români, ne bucură faptul că, măcar acum în ceasul din urmă, realitatea a triumfat, iar tăcerea noastră de până acum a fost înțeleasă.

Astăzi ca și întrecut, noi „ne apărăm moșia și nevoile și neamul”; iar ținta noastră nu este alta decât de a strânge la un loc pe frații de un sânge și de o lege și de a ne vedea țara întregită în hotarele ei drepte.

acum înainte ceeace se întâmplă în această parte a Europei este o istorie comună. Este de asemenea limpede, că întrevederea celor doi conducători de popoare este în legătură cu soarta Românilor și cu soarta popoarelor italian și german”.

România — a continuat conferențiarul — nu se poate simți sigură decât prin sdrobirea completă a monstruoasei Uniunii Sovietice, — sursă de amenințări, de vexațiuni și de nedreptăți”.

În această privință, nu pot să existe compromisuri, soluția trebuie să fie totalitară și radicală.

Obiectivele stabilite de d-nii Mussolini și Hitler în recenta întrevvedere corespund prin limpezirea lor, cu idealurile și interesele supreme ale noii Români și ale noii Europe. Luptând alături de aliații săi, poporul român se bate pentru o Patrie mai mare, mai bună și mai sigură.

Turcia trebuie să-și dea seama acum — se declară la Berlin — că aspirațiile formulate cândva de Molotov sunt aprobate de un fost șef de stat major al marinei Statelor Unite și că ele sunt chiar propagate de el.

La întrebarea dacă cercurile competente germane voesc să-și exprime punctul de vedere față de declarațiile amiralului Stirling, s'a declarat la ministerul de externe al Reichului că lămuririle date de presa turcească sunt suficiente și că oficialitatea germană nu are nimic de adăugat la ele.

transoceanic „Normandie”. Ultimele știri dela posturile de radio arată că autoritățile americane, din ordinul d-lui Roosevelt, au confiscat acest vapor cu faimă deosebită în marina mondială.

Operațiunile pe frontul Oriental

Din comunicatele comandamentelor militare de pe frontul Oriental transmise de agenția „Rador” situația este următoarea: În Nord trupele sovietice aflate între lacul Ladoga și golful Finlandic au suferit o înfrângere totală. Ele au fost respinse spre Sud de linia vechei frontiere cu pierderi grave: zece mii de prizonieri, 300 tunuri și numeros material de războiu. În sectorul de Vest al istmului Careliei operațiunile de curățire a terenului de rămășițele unor detașamente sovietice sunt în curs de desăvârșire.

În sectorul Petersburg se dau lupte crâncene. Un grup însemnat de forțe ce aparțin armatei sovietice de Nord, comandate de mareșalul Vorșilov a fost încercuit de trupele germane la Est de calea ferată Petersburg-Moscova, în spațiul cuprins între lacul Ladoga și această cale ferată. Numeroase concentrări de forțe sovietice se străduiesc să apere orașul Petersburg și lacul Ladoga.

În sectorul central al frontului, trupele comandate de mareșalul Budenny au făcut încercări zadarnice de a trece malul apusean al fluviului Nipru. În acest sector, artileria germană de toate calibrele, a ținut sub un violent bombardament pozițiile întărite sovietice. De asemenea și în sectorul Niprului mijlociu, unde mareșalul Budiuni încearcă să organizeze o rezistență spre a apăra regiunea industrială a Donețului și Crimeea. În Marea Neagră numeroase vase de transport sovietice care au încercat să se apropie de un punct al coastei pentru a debarca trupe au fost silite să se retragă.

Ingrijorare și nervozitate la Londra și Moscova

În sectorul Odesei armatele române luptă cu un eroism de adevărată epopee. Fiecare palmă de pământ este cucerită prin lupte la baionetă. Este în acest fapt dovada calităților atavice ale poporului nostru.

Situația depe frontul împotriva bolșevismului a provocat la Londra și la Moscova o adâncă ingrijorare și o vădită nervozitate. Neliniștea este cu atât mai mare cu cât succesele armatelor aliate sunt învăluite în perdeaua unui desăvârșit secret. Totuși convingerea generală atât la Moscova cât și la Londra este că trupele germano-române își croesc tot mai larg drumul ce duce spre inima Kremlinului unde, în curând, vor fâlfâi biruitoare drapelele armatelor creștine. Kievul mai are puține zile de „rai bolșevic”, Petersburgul este la o depărtare de 35 km. de zona frontului, iar Odesa va deveni mâine port românesc la Marea Neagră.

Simțul de solidaritate în lupta ce se duce acum împotriva dușmanului de la răsărit va aduce rezultatul dorit, iar veacurile viitoare își aștern calea sub ochii noștri... *Mardare Mateescu*

Unități Române citate pe Armată

Comunicat nr. 9 din 4 Sept. 1941

Cartierul General al Comandamentului frontului româno-german comunică: **Se citează pe Armată Flotila 2 vânătoare I. A. R. care a doborât în luptă cu un inamic întotdeauna superior în număr, 38 avioane; Bateria antiaeriană, Căpitan Popescu Aurel, sublocotenent Balmez Aurel, care a doborât 21 avioane inamice.**

Pe timpul concentrării d-lui I. Colan girează ca red. resp. d-l I. Bozdog.